

Prijavljivanje zaraznih bolesti (Registration of Infectious Disease)

Ante Cvitković

Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
Služba za epidemiologiju

Sažetak

Sustav prijavljivanja oboljenja i/ili smrti od zaraznih bolesti kako na području Slavanskog Broda i pripadajućih općina, tako i na području Brodsko-posavske županije, pokazuje ujednačenost u promatranom razdoblju. Broj liječnika iz Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ koji prijavljuju zarazne bolesti u razdoblju od 2000. do 2004. godine kretao se između 7,8 i 10% svih uposlenih liječnika. Ukupan broj liječnika koji prijavljuju na području Slavanskog Broda i pripadajućih općina bio je između 25 i 27,5%. Apsolutni broj prijavljenih zaraznih bolesti znatno je manji od realnog broja. U odnosu na utvrđene pneumonije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, na području Brodsko-posavske županije prijavi se između 1 i 7%. Liječnici pedijatrijskog odjela Opće bolnice «Dr. Josip Benčević» nisu u razdoblju 2000.-2004. godine prijavili niti jednu pneumoniju. U odnosu na zarazne bolesti probavnog sustava koje su prema MKB šifrirane od A00 do A09, prijavljeno je između 10 i 14% utvrđenih bolesti. Liječnici pedijatrijskog odjela prijave između 9 i 18% utvrđenih dijareja i gastroenteritisa.

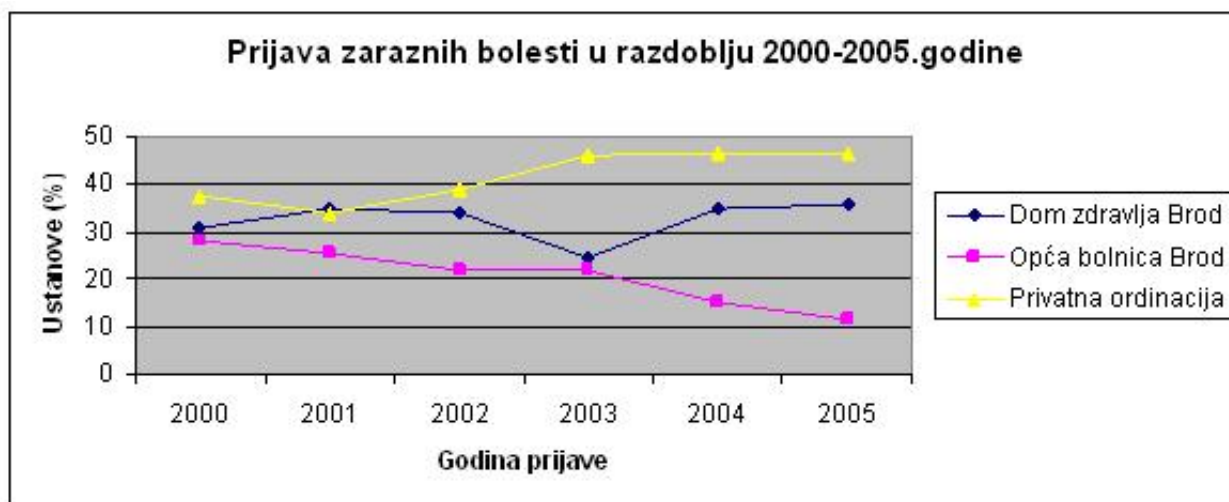
Cljučne riječi: zarazne bolesti, Brodsko-posavska županija, prijava

UVOD: Zakonom o zaštiti pučanstva od zaraznih bolest (NN 60 / 92) utvrđene su zarazne bolesti čije je sprečavanje i suzbijanje interes Republike Hrvatske. Tim su zakonom navedene 62 zarazne bolesti koje su liječnici obvezni prijaviti higijensko-epidemiološkoj ispostavi na kartici prijave oboljenja-smrti od zaraznih bolesti. Kasnije su dodane još 3 bolesti koje podliježu obveznoj prijavi. Iako je taj sustav prijavljivanja zakonski obavezan, pitanje je u kojoj su mjeri ti podaci o prijavljenim zaraznim bolestima točni i mogu li se na osnovi prijavljenih zaraznih bolesti pratiti trendovi kretanja zaraznih bolesti.

CILJ RADA: Cilj je ovog rada prikazati u kojoj mjeri sustav prijavljivanja oboljenja-smrti od zaraznih bolesti odgovara realnom stanju na području Brodsko-posavske županije, te Slavanskog Broda i pripadajućih općina.

MATERIJAL I METODE: U radu su korišteni podaci iz godišnje publikacije Zavoda za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije „Zdravstveno stanje pučanstva i rad zdravstvene djelatnosti Brodsko-posavske županije“ za razdoblje od 2000. do 2004. godine, te podaci iz pristiglih prijava oboljenja-smrti od zaraznih bolesti.

REZULTATI: Liječnici na području Slavanskog Broda i pripadajućih općina zaposleni su u Općoj bolnici «Dr. Josip Benčević», Domu zdravlja Slavonski Brod, Domu zdravlja željezničara, Zavodu za javno zdravstvo i privatnim ordinacijama. U razdoblju od 2000. do 2005. godine najviše prijave oboljenja-smrti od zaraznih bolesti došlo je iz privatnih ordinacija (između 34 i 46%), zatim iz Doma zdravlja Slavonski Brod (između 25 i 36%). Najmanje prijave dolazi iz Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ (između 12 i 25%). Trend prijavljivanja pokazuje kontinuirani pad prijavljivanja zaraznih bolesti iz Opće bolnice, te porast prijavljivanja iz privatnih ordinacija (Slika 1).

Slika 1. Prijava zaraznih bolesti iz ustanova na području Slavenskog Broda i pripadajućih općina u razdoblju od 2000. do 2005. godine.

Ukupan broj liječnika na području Slavenskog Broda i pripadajućih općina od 2000. do 2004. godine kretao se između 266 i 287. Broj liječnika koji je prijavio barem jedno oboljenje–smrt od zarazne bolesti na istom području bio je između 69 i 79 (od 25 do 27,5% svih liječnika). U Općoj bolnici „Dr.Josip Benčević“ u promatranom je razdoblju bilo zaposleno između 191 i 194 liječnika, a 8-10% liječnika prijavilo je barem jedno oboljenje-smrt od zarazne bolesti. (Tablica 1.)

Tablica 1. Prikaz broja liječnika koji prijavljuju oboljenje-smrt od zarazne bolesti

Godina prijave	Ukupan broj liječnika u Sl. Brodu i pripadajućim općinama	Ukupan broj liječnika koji prijavljuju (%) oboljenje-smrt od zarazne bolesti iz Sl.Broda i pripadajućih općina	Broj liječnika zaposlenih u Općoj bolnici «Dr. Josip Benčević»	Broj liječnika iz bolnice (%) koji prijavljuju oboljenje-smrt od zarazne bolesti
2000	266	69 (26)	194	19 (9,8)
2001	281	73 (26)	191	17 (9)
2002	277	69 (25)	191	20 (10)
2003	278	69 (25)	192	18 (9)
2004	287	79 (27,5)	193	15 (7,8)

Najviše prijava oboljenja-smrti od zaraznih bolesti dolazi iz infektologije, zatim iz pulmologije i pedijatrije. S pulmologije se prijavljuje isključivo tuberkuloza. Sporadične prijave stižu iz službi za reanimaciju, transfuziologiju, ginekologiju, internu medicinu i dermatologiju.

Tablica 2. Broj prijava oboljenja i/ili smrti od zaraznih bolesti iz Opće bolnice„Dr.Josip Benčević“ u razdoblju od 2000. do 2004. godine

Odjel	2000	2001	2002	2003	2004	UKUPNO
Infektologija	407	327	262	166	203	1365
Dermatologija	0	1	0	2	3	6
Interna	0	23	5	1	0	29
Ginekologija	1	0	4	2	0	7
Kirurgija	0	0	1	1	0	2
Pedijatrija	19	8	18	21	20	86
Pulmologija	48	54	47	43	32	224
Transfuzija	0	0	4	0	1	5
Reanimacija	1	0	0	0	0	1
UKUPNO	476	413	341	234	259	1725

Iz tablice 3. vidljivo je da sustav prijavljivanja u Brodsko-posavskoj županiji na primjeru

pneumonije pokazuje znatno podprijavljivanje. U odnosu na bolesti i stanja utvrđena u primarnoj zdravstvenoj zaštiti prijavljuje se između 1 i 7,3% pneumonija. Na pedijatrijskom odjelu Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ vodeće mjesto među dijagnozama kod hospitaliziranih pacijenata zauzima pneumonija nespecificiranog uzročnika. U razdoblju od 2000. do 2004. godine niti jedna pneumonija nije prijavljena s pedijatrijskog odjela Opće bolnice «Dr. Josip Benčević». Apsolutni broj pneumonija prikazanih na pedijatrijskom odjelu treba uzeti sa zadržkom jer teoretski dolazi u obzir da se pacijenti hospitaliziraju zbog jedne pneumonije dva ili više puta, što ipak nije čest slučaj. Također jedan dio hospitaliziranih na pedijatrijskom odjelu može imati adresu stanovanja izvan Brodsko-posavske županije i Republike Hrvatske.

Tablica 3. Pneumonije u razdoblju od 2000. do 2004. godine

	Pneumonija utvrđena u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u Brodsko-posavskoj županiji	Broj prijavljenih pneumonija u Brodsko-posavskoj županiji	Broj pneumonija na pedijatriji Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“	Broj prijavljenih pneumonija sa pedijatrije Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“
Godina	Pneumonija J12-J18	Pneumonija (%)	Pneumonija (J18)	Pneumonija
2000	2837	76 (2,7)	222	0
2001	2473	25 (1)	238	0
2002	2612	50 (1,9)	167	0
2003	2300	69 (3)	198	0
2004	2313	170 (7,3)	205	0

Zarazne bolesti klasificirane prema Međunarodnoj klasifikaciji bolesti i srodnih zdravstvenih problema od A00 do A09 su: kolera, trbušni tifus i paratifus, ostale zarazne bolesti uzrokovane salmonelama, šigeloze, ostale bakterijske crijevne infekcije, alimentarne intoksikacije, amebijaza, ostale crijevne bolesti uzrokovane protozoima, virusne i druge specificirane crijevne infekcije, dijareja i gastroenteritis za koje se pretpostavlja da su infektivnog podrijetla. Usporedimo li njihov broj utvrđen u primarnoj zdravstvenoj zaštiti sa zbrojem prijavljenih zaraznih bolesti, prijavi se između 10 i 14%. S pedijatrijskog odjela Opće bolnice «Dr. Josip Benčević» prijavi se između 9 i 18% dijareja i gastroenteritisa. Apsolutni broj dijareja i gastroenteritisa prikazanih na pedijatrijskom odjelu treba uzeti sa zadržkom jer teoretski dolazi u obzir da se pacijenti zbog jedne dijareje ili gastroenteritisa hospitaliziraju dva ili više puta, što ipak nije čest slučaj. Također jedan dio hospitaliziranih na pedijatrijskom odjelu može imati adresu stanovanja izvan Brodsko-posavske županije i Republike Hrvatske. Dio gastroenteritisa prijavljenih s pedijatrijskog odjela prijavljen je kao salmoneloza.

Tablica 4. Zarazne bolesti probavnog sustava u razdoblju 2000.-2004. godine

	Bolesti i stanja u primarnoj zdravstvenoj zaštiti u Brodsko-posavskoj županiji	Broj prijavljenih zaraznih bolesti u Brodsko-posavskoj županiji	Bolesti utvrđene na pedijatriji Opće bolnice "Dr. Josip Benčević"	Broj prijavljenih zaraznih bolesti sa pedijatrijskog odjela
Godina	Zarazne bolesti probavnog sustava (A00-A09)	Zarazne bolesti probavnog sustava (A00-A09) (%)	Diareja i gastroenteritis (A09)	Salmoneloze, diareja i gastroenteritis
2000	3369	356 (10)	72	11 (15)
2001	3355	484 (14)	70	13 (18)
2002	3557	451 (13)	105	14 (13)
2003	3327	397 (12)	159	15 (9)
2004	3627	448 (12)		15

RASPRAVA: Sustav prijavljivanja oboljenja-smrti od zaraznih bolesti kako na području Slavenskog Broda i pripadajućih općina, tako i na području Brodsko-posavske županije, pokazuje znatnu ujednačenost u promatranom razdoblju. U usporedbi s privatnim ordinacijama i Domom zdravlja, najmanje prijava dolazi iz Opće bolnice «Dr. Josip Benčević». Budući da u bolnicu najčešće dolaze bolesnici s težom kliničkom slikom, razumljivo je i da najmanje prijava dolazi iz nje. Broj liječnika Opće bolnice „Dr. Josip Benčević“ koji prijavljuje zarazne bolesti od 2000. do 2004. godine kretao se između 8-10% svih uposlenih liječnika. Ukupan broj liječnika koji je prijavio barem jednu bolest-smrt od zarazne bolesti na području Slavenskog Broda i pripadajućih općina bio je između 25 i 27,5% svih

liječnika. Ti podaci pokazuju nam da pojedini liječnici kontinuirano prijavljuju zarazne bolesti, a drugi ne. Podjednak način prijavljivanja zaraznih bolesti omogućuje nam praćenje trendova kretanja zaraznih bolesti. Apsolutni brojevi prijavljenih zaraznih bolesti nisu točni. Broj prijavljenih zaraznih bolesti znatno je manji od realnog broja. U odnosu na utvrđene pneumonije u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, prijavi se između 1 i 7%. Liječnici pedijatrijskog odjela u proteklom razdoblju nisu prijavili niti jednu pneumoniju. Moguće je da je dio oboljelih od pneumonije s pedijatrijskog odjela stigao od liječnika opće medicine, ali ipak se radi o nepotpunom prijavljivanju. Prijavi se između 10 i 14% zaraznih bolesti (MKB:A00-A09) utvrđenih u primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Za razliku od pneumonija, liječnici pedijatrijskog odjela prijave između 9 i 15% hospitaliziranih pacijenta zbog dijareje i gastroenteritisa. Također je moguće da dio pedijatrijskih bolesnika prijave liječnici opće medicine.

ZAKLJUČAK: Sustav prijavljivanja oboljenja-smrti od zaraznih bolesti pokazuje znatnu ujednačenost u promatranom razdoblju, što nam omogućuje praćenje trendova kretanja zaraznih bolesti. Apsolutni brojevi prijavljenih zaraznih bolesti na primjeru pneumonije i zaraznih bolesti probavnog sustava znatno su manji od realnih.

Kontakt: Ante Cvitković, dr. med., specijalist epidemiologije
Zavod za javno zdravstvo Brodsko-posavske županije
Služba za epidemiologiju
35 000 Slavonski Brod, V. Nazora bb
tel. 035/447-228, fax. 035/440-244
e-mail zziz-lijec@sb.t-com.hr